

JOANNA WITKOWSKA

Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu
Wydział Finansów i Bankowości
e-mail:asia.panas@gmail.com

ALICJA SIEMIERZ

Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu
Wydział Finansów i Bankowości
e-mail: alicjasiemierz3003@gmail.com

OLES PUDIĄK

Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu
Wydział Finansów i Bankowości
e-mail: oles.pudiak@icloud.com

Zależność pomiędzy inflacją i oprocentowaniem depozytów bankowych a preferencje lokowania oszczędności przez Polaków w latach 2020–2022¹

Streszczenie. Inflacja, czyli wzrost ogólnego poziomu cen towarów i usług, jest kluczowym wskaźnikiem ekonomicznym, który bezpośrednio wpływa na życie codzienne obywateli. Skutkiem tego procesu jest spadek siły nabywczej pieniądza krajowego. Tym samym oszczędzający mają coraz mniej pieniędzy, a lokowanie za pomocą kont oszczędnościowych staje się niedochodowe, dodatkowo koszty kredytu rosną nieproporcjonalnie szybko w stosunku do oprocentowania lokat. Celem artykułu jest próba wyjaśnienia związku między stopą inflacji a wartością oszczędności oraz preferencjami wyboru form oszczędzania Polaków w okresie 2020–2022.

Słowa kluczowe: inflacja, odsetki, oszczędności, bank, lokata bankowa, stopy procentowe
<https://doi.org/10.58683/dnswsb.1980>

¹ Artykuł został przygotowany na podstawie projektu dyplomowego „Inflacja a oprocentowanie depozytów bankowych w Polsce”, napisanego pod kierunkiem dr Marii Golec.

1. Wprowadzenie

Inflacja, czyli wzrost ogólnego poziomu cen towarów i usług, jest kluczowym wskaźnikiem ekonomicznym, który bezpośrednio wpływa na życie codzienne obywateli. Skutkiem tego procesu jest spadek siły nabywczej pieniądza krajowego. Oznacza to, że z biegiem czasu podmioty rynku potrzebują więcej pieniędzy, aby kupić ten sam towar w tej samej ilości, co poprzednio. Tym samym w ujęciu realnym oszczędzający mają coraz mniej pieniędzy, a lokowanie za pomocą kont oszczędnościowych staje się niedochodowe, ponieważ koszty kredytu rosną nieproporcjonalnie szybko w stosunku do oprocentowania lokat. Celem artykułu jest próba wyjaśnienia związku między stopą inflacji a wartością oszczędności oraz preferencjami wyboru form oszczędzania Polaków w okresie 2020–2022. W badanych latach miały miejsce szczególne zmiany, będące konsekwencją trwającej na całym świecie pandemii COVID-19. Spowodowane były także atakiem Rosji na Ukrainę. Wydarzenia te wywołały dodatkowo problemy logistyczne zaburzające odpowiednią pracę firm. Ponadto na całym świecie borykano się z brakiem surowców, materiałów, pracowników. Wszystkie te czynniki odbiły się na sytuacji materialnej Polaków.

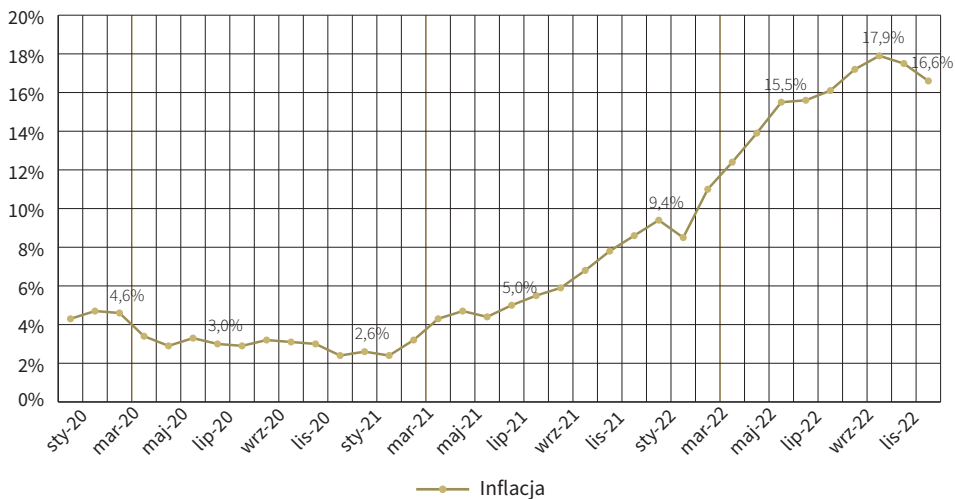
2. Inflacja i jej źródła w Polsce w latach 2020–2022

Ekonomiści zwyczajowo wyróżniają trzy główne teorie związane z przyczynami inflacji w gospodarce rynkowej:

- ilościowa teoria inflacji i nawiązująca do niej monetarna teoria inflacji;
- dochodowa teoria inflacji;
- kosztowa teoria inflacji.

Ilościowa teoria inflacji Fishera opiera się na założeniu, że inflacja jest nierozdzielnie związana z poziomem pieniądza w obiegu. W tej teorii stopień inflacji jest określany jako rezultat wzrostu siły pieniądza w stosunku do wzrostu produkcji dóbr i usług. Ta teoria jest często stosowana do opisywania i przewidywania zmian inflacyjnych, ponieważ uwzględnia bezpośredni związek między pieniądzem a inflacją (Dach i Szopa, 2004, s. 172). Dochodowa, albo inaczej popytowa, inflacja występuje, gdy wielkość planowanych wydatków wzrasta szybciej niż wielkość produkcji. Innymi słowy, przy całkowitym zatrudnieniu lub całkowitym wykorzystaniu mocy wytwórczych gospodarka produkuje mniej, niż ludzie chcą kupić. Społeczność konkuruje o ograniczoną podaż dostępnych towarów i usług (Kuj-

da, 1997, s. 103). Inflacja kosztowa lub podażowa jest efektem wzrostu kosztów produkcji. Taki rodzaj inflacji może wynikać z wzrostu każdego ze składników kosztów, przy założeniu, że pozostałe nie ulegną zmianie. Przyczynami takiej inflacji mogą być między innymi: wzrost płac, wzrost cen surowców, półproduktów lub produktów importowanych; wzrost narzutów na płace (np. różnego rodzaju składki społeczne) itd. Najczęściej stosowaną miarą inflacji jest wskaźnik cen konsumenta, CPI (ang. Consumer Price Index) (Czarny, 2011, s. 493).

Rys. 1. Stopa inflacji całorocznnej CPI w Polsce w poszczególnych miesiącach, w latach 2020–2022
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując zmienność poziomu inflacji w Polsce między latami 2020 a 2022, można dostrzec dynamiczny trend wzrostowy, który nie tylko wpłynął na wiele aspektów funkcjonowania gospodarki, ale też znacząco oddziaływał na codzienne życie obywateli. Wzmożona inflacja CPI może wynikać z różnorodnych czynników, takich jak rosnące ceny surowców, wzrost kosztów energii, podwyżki płac, zwiększone koszty transportu, a także szybszy wzrost planowanych wydatków w stosunku do wielkości produkcji. Zgodnie z raportami NBP o inflacji za 2020 rok duży wpływ na spadek inflacji CPI miała pandemia COVID-19 (NBP, 2020, lipiec). Pandemia o globalnym zasięgu, recesja u partnerów handlowych Polski oraz obniżenie cen surowców energetycznych na rynku międzynarodowym przyczyniły się do utrzymania niskiej inflacji w otoczeniu gospodarczym kraju. Pierwsza połowa 2020 charakteryzowała się znaczącą regresją stopy inflacji CPI. Mimo tego w drugiej połowie 2020 roku było zauważalne wyhamowanie szybkiej tendencji spadko-

wej. Inflacja nie uległa znacznemu spadkowi, ponieważ restrykcje sanitarne oraz zakłócenia w łańcuchach dostaw przyczyniły się do wzrostu kosztów działalności wielu przedsiębiorstw (NBP, 2020, listopad). Dodatkowo lockdowny wywołały znaczące zaburzenia w podaży, a rządowe działania antykryzysowe, które miały na celu ochronę gospodarki, jednocześnie przyczyniły się do wzrostu popytu, co doprowadziło do wyraźnego wzrostu inflacji. Na początku 2021 roku wskaźnik CPI utrzymywał się na takim samym poziomie jak pod koniec roku poprzedniego, natomiast w kolejnych miesiącach był zauważalny stopniowy wzrost. Przyspieszenie wzrostu cen dóbr konsumpcyjnych, które miało miejsce w maju, było skutkiem kilku różnych czynników. Głównymi przyczynami były globalne zmiany na rynku surowców (wzrost cen gazu, węgla i ropy naftowej oraz niektórych surowców rolnych), które przyczyniły się do wzrostu cen żywności i energii, a także wcześniejszy wzrost cen administrowanych oraz dobra sytuacja gospodarcza i wzrost dochodów gospodarstw domowych, które skłoniły ludzi do realizacji odroczonego popytu po złagodzeniu restrykcji pandemicznych. Dodatkowy czynnik stanowiły ograniczenia podaży na niektórych rynkach, które przyczyniły się do wzrostu cen produktów nieżywnościowych (NBP, 2021, listopad). W pierwszej połowie roku 2022 zarówno w Polsce, jak również w innych krajach notowano wzrost cen produktów i usług konsumpcyjnych. Inflacja według indeksu CPI była szczególnie wysoka w maju i czerwcu, osiągając odpowiednio 13,9% i 15,6% w skali roku. Przyczyną tego trendu był głównie wzrost cen surowców na rynkach globalnych, który zaczął się po rosyjskiej agresji zbrojnej przeciwko Ukrainie w lutym (NBP, 2022, lipiec). Główną przyczyną inflacji były czynniki podaży, takie jak wzrost cen surowców, jednakże za obserwowany w pierwszej połowie 2022 roku wysoki poziom inflacji odpowiedzialne były również czynniki popytowe, takie jak dynamiczne ożywienie gospodarcze po okresie pandemii COVID-19. Wzrost popytu w wyniku ożywienia gospodarczego doprowadził do sytuacji, kiedy brakowało towarów, co przejawiało się w występowaniu niedoboru podaży. Druga połowa 2022 roku zachowała trend wzrostowy i w październiku wskaźnik inflacji CPI osiągnął poziom 17,9% (NBP, 2022, listopad). Podobny skok inflacji w dużym stopniu wynikał z rekordowo wysokich cen surowców energetycznych na globalnym rynku. W gospodarce nastąpił znaczny wzrost cen żywności i energii, który był efektem działania kilku czynników. Przede wszystkim wzrosły ceny surowców, które są podstawowym składnikiem produkcji żywności i energii. Kolejny ważny czynnik to trudności w dostawach, co wpływało na ograniczenie podaży i w konsekwencji wzrost cen. Ostatnią przyczyną były rosnące koszty pracy, które zwiększyły koszt produkcji i tym samym cenę końcową wyrobów konsumenckich.

3. Aktywa finansowe Polaków

W ostatnich latach największy wpływ na aktywa finansowe Polaków miała pandemia COVID-19 oraz rozpoczęta w 2022 roku wojna Rosji z Ukrainą. Badanie *Finanse Polaków w czasie COVID-19. Jak pandemia wpłynęła na portfele i zwyczaje finansowe Polaków?* ujawniło niepokojący fakt, że mimo rosnącej świadomości społecznej i coraz większej liczby osób regularnie oszczędzających, wciąż niemal 1/5 badanych nie ma zbudowanej tzw. poduszki finansowej, czyli zabezpieczenia finansowego, który może pomóc w radzeniu sobie z utratą pracy, nagłymi wydatkami lub innymi sytuacjami kryzysowymi, które mogą wpłynąć na stabilność finansową gospodarstwa domowego. Z kolei na pytanie, czy doświadczenia z pandemią wpłyną na zwyczaje finansowe Polaków i zmotywują ich do oszczędzania na przyszłość, tylko 35 proc. osób odpowiedziało twierdząco. Niemal połowa (46 proc.) miała problem z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie. A zdaniem 16 proc. nawet ostatnie doświadczenia nie będą impulsem do ostrożnego gospodarowania pieniędzmi i gromadzenia oszczędności na wypadek gorszych czasów (Federacja konsumentów, Fundacja Rozwoju Rynku Finansowego, 2020). W 2021 roku sytuacja materialna gospodarstw domowych nieznacznie się poprawiła. W porównaniu z rokiem 2020 osiągnęły one wyższe dochody i zwiększyły poziom wydatków.

Tabela 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny w gospodarstwie domowym oraz przeciętne miesięczne wydatki na osobę w gospodarstwie domowym w latach 2020–2022

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę	2020	2021	2022
		1 919	2 062
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę			
ogółem	1 210	1 316	1 475
towary i usługi konsumpcyjne	1 165	1 269	1 420
żywność i napoje bezalkoholowe	335	347	394
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	227	250	281
transport	107	124	144
restauracje i hotele	46	54	69
rekreacja i kultura	69	80	90
pozostałe wydatki na towary i usługi	74	79	87
zdrowie	64	74	81
odzież i obuwie	50	58	62
edukacja	12	15	18
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	69	74	76

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę			
łącznie	59	63	65
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	35	36	37

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (2023) i NBP (2021, 2022, 2023)

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na osobę w gospodarstwie domowym w roku 2021 wzrósł do 2 062 zł (nominalnie o 7,4% i realnie o 2,2%), w kolejnym roku do 2 250 zł (nominalnie o 9,1% i realnie niższy o 2,6%). Zmieniły się także poziom i struktura wydatków. Przeciętne miesięczne wydatki na osobę w gospodarstwie domowym wzrosły w 2021 roku o 8,8% (realnie o 3,5%), do 1316 zł, w kolejnym roku do 1 475 zł. Największy wzrost dotyczył wydatków na transport, zdrowie, restauracje i hotele oraz rekreację i kulturę, a także użytkowanie mieszkania i nośniki energii. Zmniejszył się natomiast udział wydatków na żywność i napoje, wyposażenie i prowadzenie gospodarstwa domowego (NBP, 2022).

Tabela 2. Wartość aktywów finansowych gospodarstw domowych oraz ich struktura w latach 2020–2022, według ich stanu na koniec okresów

Instrumenty	2020	2021	2022
Struktura aktywów finansowych gospodarstw domowych (w mld zł)			
Depozyty bankowe	993,8	1059,9	1094,4
Depozyty w SKOK-ach	8,9	9,4	9,3
Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	153,3	166,6	134,4
Z tytułu ubezpieczeń na życie	62,7	57,5	45,9
Skarbowe papiery wartościowe	40,8	55,1	87,9
Nieskarbowe papiery wartościowe	3,2	1,5	2,7
Akcje notowane na rynkach GPW	80,8	89	80,3
Gotówka w obiegu (bez kas banków)	301	334,1	347,8
Ogółem	1644,5	1773,1	1802,7
Struktura aktywów finansowych gospodarstw domowych (w %)			
Depozyty bankowe	60,5	59,8	60,7
Depozyty w SKOK-ach	0,5	0,5	0,5
Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	9,3	9,4	7,5
Z tytułu ubezpieczeń na życie	3,8	3,2	2,5
Skarbowe papiery wartościowe	2,5	3,1	4,9
Nieskarbowe papiery wartościowe	0,2	0,1	0,1
Akcje notowane na rynkach GPW	4,9	5	4,5
Gotówka w obiegu (bez kas banków)	18,3	18,9	19,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NBP (2021, 2022, 2023)

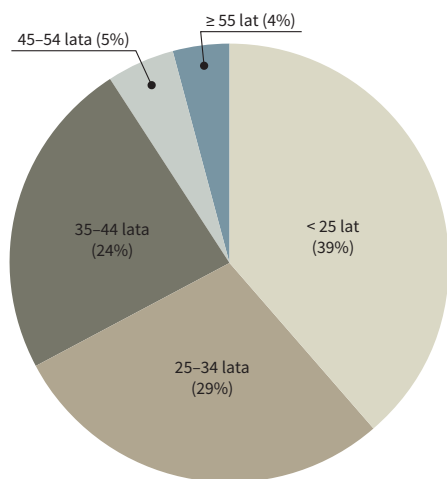
W strukturze aktywów, podobnie jak i w latach poprzednich, dominowały depozyty bankowe oraz gotówka. W 2021 roku przyrost depozytów bankowych był niższy niż w poprzednim roku (udział depozytów w aktywach w 2021 roku obniżył się do 59,8%), co związane było m.in. z mniejszą skalą środków przekazanych osobom samozatrudnionym i mikroprzedsiębiorcom w ramach tzw. tarcz antykryzysowych, mających na celu przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19, z wykorzystywaniem zgromadzonych oszczędności na zakup mieszkań oraz zwiększeniem popytu konsumpcyjnego. Wzrósł natomiast udział gotówki (do 18,9% w 2021 r.). Rosnący udział gotówki i bardzo duży udział depozytów bankowych wskazywał na preferowanie przez gospodarstwa domowe w Polsce bezpiecznych sposobów zarządzania nadwyżkami finansowymi. Na koniec 2021 roku depozyty w bankach i SKOK-ach stanowiły łącznie 61,3% aktywów finansowych gospodarstw domowych, a wraz ze zgromadzoną przez nie gotówką aż 79,2% (NBP, 2022).

4. Analiza przeprowadzonych badań ankietowych

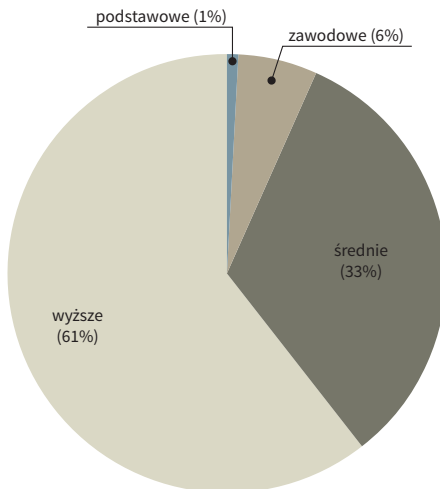
4.1. Charakterystyka próby badawczej

Celem określenia wielkości popytu klientów banku na inwestowanie za pomocą depozytów bankowych przeprowadzono badanie ankietowe. Kwestionariusz zawierał 15 pytań, w tym 11 jednokrotnego wyboru i 4 pytania wielokrotnego wyboru. Badanie zostało przeprowadzone w okresie 06.03.2023–20.03.2023 w grupie 108 osób w różnych przedziałach wiekowych i o różnym statusie materialnym. Ankieta była w pełni anonimowa i udostępniona w wersji elektronicznej na portalach społecznościowych, takich jak Facebook, Instagram, Telegram, a także w wersji papierowej. Udział respondentów, którzy wypełnili ankietę w wersji elektronicznej, wyniósł 90%, natomiast 10% ankietowanych wypełniło kwestionariusz w wersji papierowej. Strukturę wiekową respondentów przedstawia rys. 2.

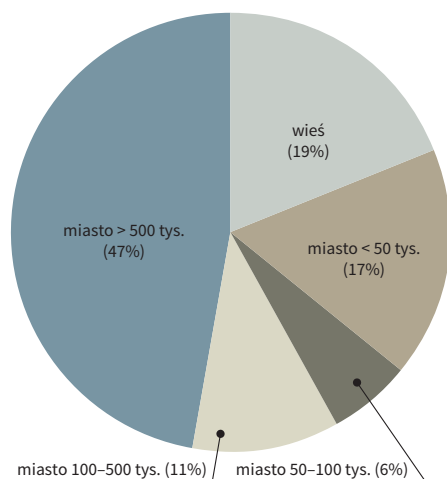
Jak widać na prezentowanym wykresie, ponad 90% uczestników badania to osoby w wieku poniżej 45 lat, w tym największa grupa ankietowanych była poniżej 25. roku życia (38%). Z kolei najmniej liczną grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 45–54 lat oraz osoby powyżej 55. roku życia. Można z tego wywnioskować, że badanie nie było reprezentatywne dla całej populacji, zwłaszcza dla osób w starszym wieku i skupiło się głównie na grupie młodszych osób. W konsekwencji może to mieć wpływ na interpretację wyników i wniosków z badania, szczególnie jeśli dotyczą one preferencji ankietowanych.

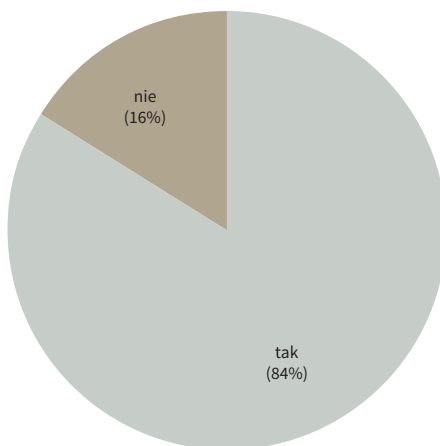
Rys. 2. Wiek ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Rys. 3. Wykształcenie ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Rys. 4. Miejsce zamieszkania ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

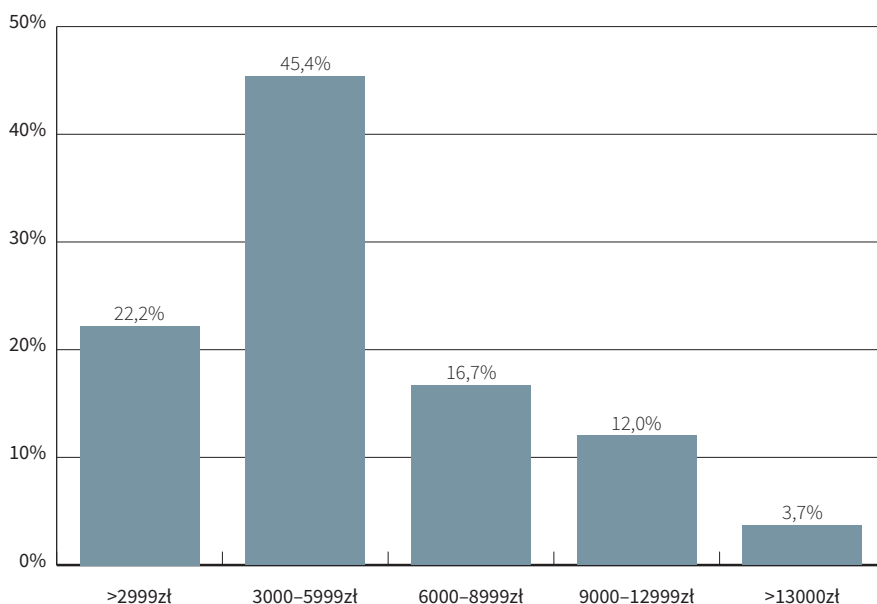
Rys. 5. Posiadanie stabilnego miesięcznego dochodu przez ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wśród wszystkich respondentów aż 61% legitymuje się wykształceniem wyższym a 33% posiada wykształcenie średnie. Pozostali respondenci mają wykształcenie zawodowe (5%) oraz podstawowe (1%). Warto zauważyć, że ankietowani z wykształceniem podstawowym są osobami poniżej 25. roku życia. Wynik ten może wpłynąć na interpretację wyników badania i wnioski, ponieważ osoby o różnym poziomie wykształcenia mogą mieć różne preferencje, postawy i zachowania w stosunku do badanego tematu.

Aż 47% ankietowanych osób mieszka w mieście powyżej 500 000 mieszkańców. Prawie jedna piąta ankietowanych (19%) mieszka na wsi, a 17% w mieście do 50 000 mieszkańców. Pozostali mieszkają w mieście powyżej 50 000 (6%) oraz powyżej 100 000 (11%) mieszkańców.

Zdecydowana większość respondentów posiada miesięczny dochód (84%) i tylko 16% nie ma stabilnego dochodu. Istotne jest, że odpowiedź „nie” została zaznaczona tylko przez osoby do 44. roku życia, w tym trzy czwarte osób jest w przedziale wiekowym „poniżej 25 lat”. To może oznaczać, że młodsze osoby są mniej stabilne finansowo lub dopiero zaczynają swoją karierę zawodową i nie mają jeszcze stabilnych źródeł dochodu.

Na pytanie „Ile wynosi miesięczny dochód netto?” 67,6% ankietowanych odpowiedziało, że w przedziale do 5999 zł, w tym 22,2% zarabia mniej niż 2999 zł miesięcznie (rys. 6). 16,7% posiada wynagrodzenie w przedziale 6000–8999 zł netto

Rys. 6. Wysokość miesięcznego dochodu netto ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

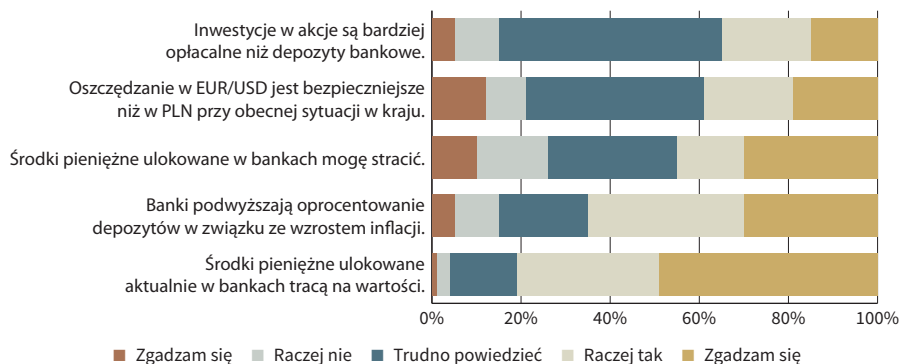
na miesiąc. Pozostałe 12% respondentów mieści się w przedziale wynagrodzenia 9000–12999 zł oraz 3,7% zarabia powyżej 13 tys. zł. Trzy czwarte ankietowanych, którzy posiadają najniższe zarobki, ma wykształcenie zawodowe lub średnie oraz są w wieku do 34 lat. W grupie zarabiających od 9000 zł miesięcznie znajdują się jedynie respondenci w wieku od 25 do 54 lat.

Można wywnioskować, iż zdecydowana większość respondentów uzyskuje wynagrodzenie za pracę wyższe niż minimalne wynagrodzenie w Polsce, co może wpływać na ich poziom życia, możliwości finansowe oraz wielkość oszczędności. Warto zwrócić uwagę na fakt, że osoby z wykształceniem wyższym mogą mieć większe szanse na znalezienie pracy z wyższym wynagrodzeniem.

4.2. Opinie i decyzje respondentów dotyczące oszczędności

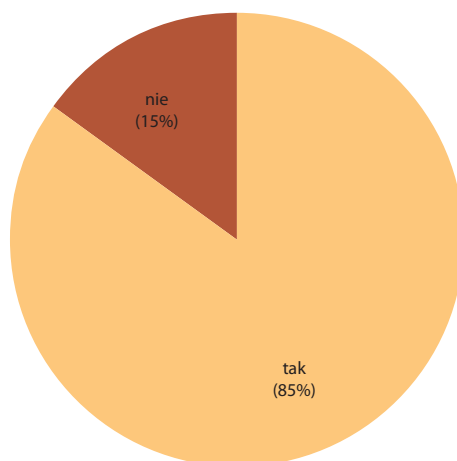
W celu poznania ogólnego stosunku respondentów do zagadnień będących przedmiotem analiz zbadano ich opinię na temat bezpieczeństwa oszczędności, oprocentowania depozytów bankowych względem inflacji, ryzyka utraty środków pieniężnych ulokowanych w bankach, a także opłacalności inwestycji w akcje w porównaniu do depozytów bankowych. Poniższe wyniki wskazują, że wiele osób zgadza się z twierdzeniem, iż pieniądze ulokowane w bankach tracą na wartości, co może skłonić ich do poszukiwania alternatywnych sposobów inwestowania swoich środków. Z kolei dla banku jest to dosyć negatywna informacja, gdyż klienci mogą zacząć wycofywać swoje środki z kont bankowych oraz rezygnować z usług banku. Ponad połowa ankietowanych zgadza się z twierdzeniem, że banki zwiększają oprocentowanie depozytów w odpowiedzi na wzrost inflacji. Może to również wywierać pozytywny wpływ na zwiększenie zysków z depozytów badanych osób. Poza tym 35% respondentów nie zgadza się lub nie ma zdania na ten temat, co może świadczyć o niskim poziomie wiedzy w zakresie wpływu inflacji na depozyty bankowe lub braku zainteresowania. Znaczna część ankietowanych jest w stanie nie zgodzić się z tezą, że mogą stracić swoje pieniądze ulokowane w banku. Może to świadczyć o dosyć wysokim poziomie zaufania do wybranych przez ankietowanych banków, a także szerokiej wiedzy na temat sposobów zabezpieczania swoich oszczędności. Natomiast pozostali mogą mieć obawy dotyczące utraty środków ulokowanych w banku, co może świadczyć o braku wiedzy lub niepewności w zakresie tematu zabezpieczenia środków. W odniesieniu do oszczędzania w EUR lub USD, wyniki badania wskazują, że część respondentów (39%) zgadza się lub raczej zgadza się z tezą, że jest to bezpieczniejsza opcja niż oszczędzanie w PLN. Jednocześnie 40% ankietowanych ma trudności w określeniu, w jakiej walucie lepiej oszczędzać, co może świadczyć o ograniczonej wiedzy na temat rynków walutowych i ich wpływie na bezpieczeństwo oszczędzania. W kontekście inwestycji w akcje w porównaniu

do depozytów bankowych, około połowa respondentów nie była w stanie jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie, która opcja jest bardziej opłacalna. Z drugiej strony, 35% respondentów zgadza się z twierdzeniem, iż inwestycje w akcje są bardziej opłacalne niż depozyty bankowe. Powyższe wyniki sugerują, że istnieje potrzeba edukacji finansowej i zwiększenia świadomości respondentów na temat różnych opcji inwestycji oraz ich potencjalnego ryzyka i możliwych korzyści.

Rys. 7. Opinie ankietowanych dotyczące wybranych stwierdzeń
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

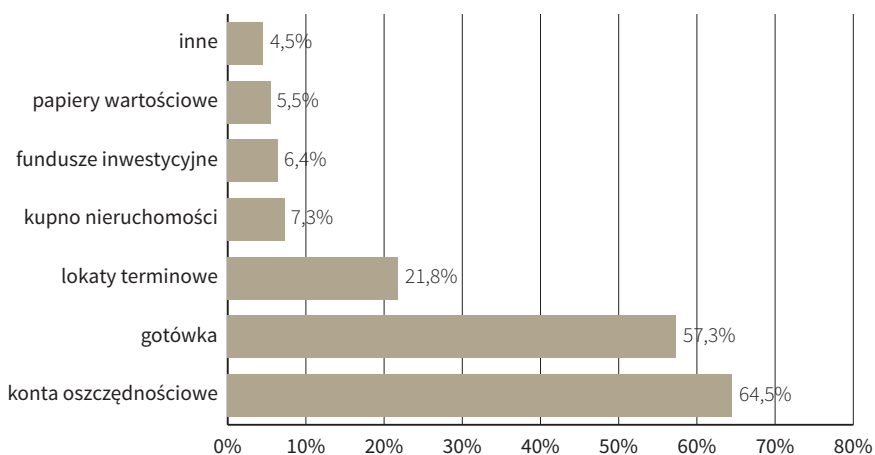
Posiadanie stabilnego dochodu (por. rys. 5) może skłaniać do gromadzenia oszczędności. W przypadku badanej populacji zdecydowana większość, bo aż 85% deklaruje ich posiadanie, co przedstawiono na rys. 8. To może sugerować,

Rys. 8. Posiadanie oszczędności przez ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

że osoby te potrafią zarządzać swoimi finansami i planować wydatki. Poza tym, wśród ankietowanych, którzy zaznaczyli odpowiedź „nie”, 13% ma wynagrodzenie do 5999 zł netto miesięcznie. Taki wynik wskazuje na to, że niski dochód może utrudniać oszczędzanie.

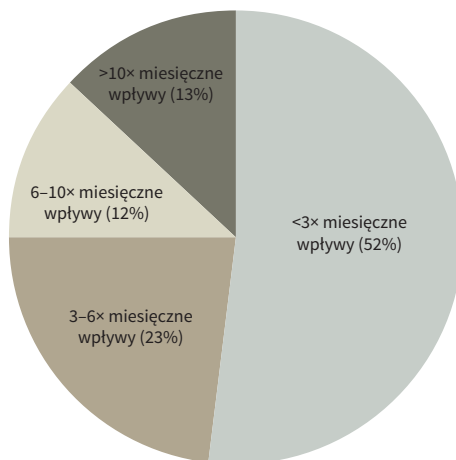
Istotną obserwacją jest wybierana forma oszczędzania. Większość respondentów preferuje instrumenty, które są dostępne i proste w obsłudze, takie jak konto oszczędnościowe i gotówka. Warto zauważyć, iż respondenci mieli możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi. Lokata terminowa jest również popularnym wyborem, co może wynikać z relatywnie bezpiecznego charakteru tej formy oszczędzania. Dodatkowo lokata umożliwia otrzymanie wyższej stopy zwrotu niż na koncie oszczędnościowym. Warto podkreślić, że depozyty bankowe obejmują lokaty oraz rachunki oszczędnościowe, co wskazuje, że jest to najczęściej wybierany instrument oszczędzania wśród respondentów. Równocześnie inwestycje w nieruchomości (7,3%), oszczędzanie za pomocą funduszy inwestycyjnych (6,4%) oraz inwestowanie w papiery wartościowe (5,5%) są mniej popularne. To może wynikać z faktu, że podobne formy oszczędzania są bardziej złożone i ryzykowne.

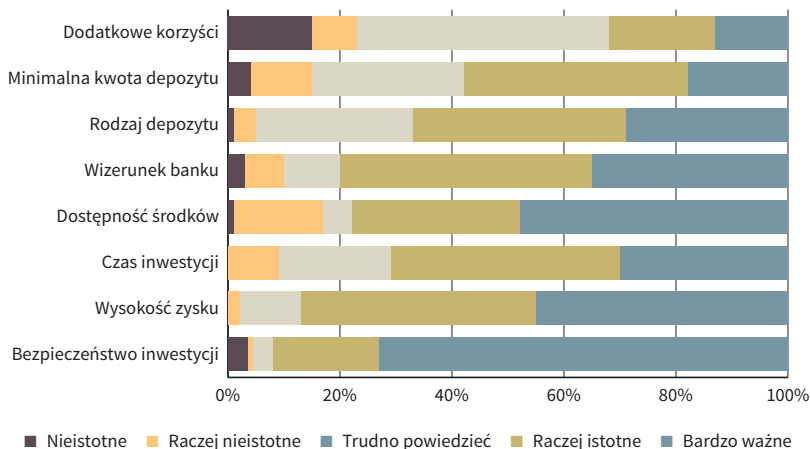
Rys. 9. Instrumenty oszczędzania wśród ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Aż 52% osób, które wzięły udział w badaniu, posiada oszczędności w wysokości do 3-krotności miesięcznych wpływów, 23% osób znajduje się w przedziale powyżej „3-krotności, ale nie więcej niż 6-krotność”. Respondenci w tych przedziałach posiadają dochód mniejszy niż 6000 zł netto miesięcznie. Jednocześnie wśród ankietowanych posiadających oszczędności powyżej 6-krotności dochodu 30% ma dochód przekraczający 9000 zł netto miesięcznie. Z uwagi na to moż-

na wywnioskować, że im wyższy dochód, tym większa szansa na zgromadzenie większych oszczędności. Jednakże nawet osoby o niższych dochodach są w stanie oszczędzać i gromadzić pewne kwoty, co jest ważnym elementem budowania stabilności finansowej.

Rys. 10. Wysokość zgromadzonych oszczędności ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

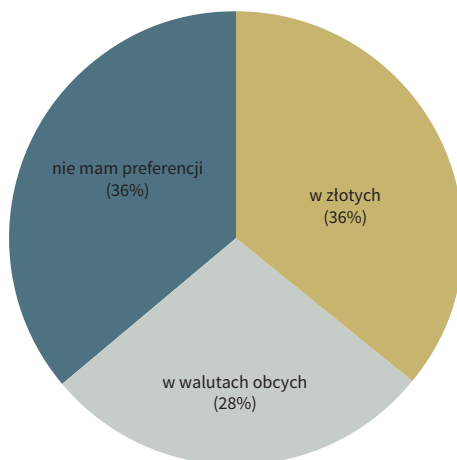

Rys. 11. Czynniki determinujące wybór ofert depozytów bankowych wśród ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Analizując rys. 11, można stwierdzić, iż najważniejszym czynnikiem przy wyborze depozytu bankowego wśród badanej grupy osób jest bezpieczeństwo inwestycji. Istotnymi czynnikami są również dostępność środków oraz wysokość

inwestycji. Raczej istotnym jest wizerunek banku, minimalna kwota depozytu, a także czas inwestycji. Co do pozostałych czynników, ankietowanym było trudno ustalić, czy były one istotne, czy też nie miały większego znaczenia. Można przypuszczać, że wysokość zysku z inwestycji jest kluczowym czynnikiem determinującym wybór oferty depozytu bankowego. Z kolei dla 87% respondentów wysokość zysków jest istotna, ale bezpieczeństwo inwestycji ważniejsze. Ten wynik sugeruje, że bezpieczeństwo inwestycji jest kluczowym czynnikiem determinującym wybór depozytu bankowego dla większości badanych osób, ale równocześnie pewne znaczenie ma elastyczność, potencjalna rentowność i inne czynniki, które wpływają na decyzje inwestycyjne.

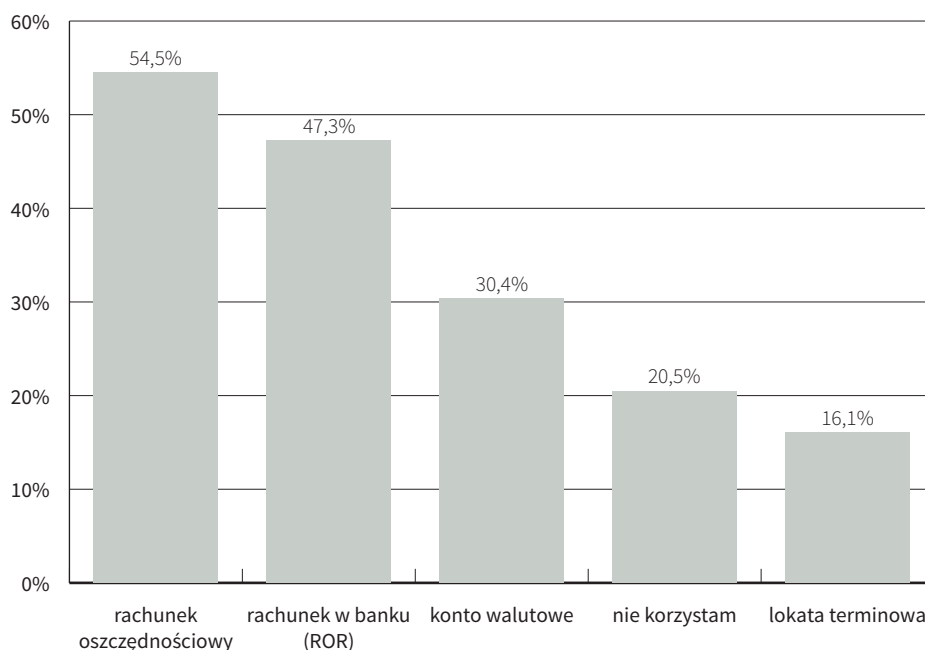
Zapytano następnie o preferencje dotyczące waluty depozytów bankowych. Według otrzymanych wyników 35,5% respondentów woli oszczędzać w złotych, aby zminimalizować wpływ inflacji na ich oszczędności. Odpowiedź „nie mam preferencji” uzyskała 36,4%, co może wskazywać na brak wiedzy na temat wpływu inflacji na oszczędności lub na faktyczny brak preferencji dotyczących sposobu oszczędzania. Odpowiedź „w walutach obcych” była najrzadziej wybierana (28,1%), co może wskazywać, że ankietowanym zależy na stabilności wartości ich oszczędności.

Rys. 12. Preferencje dotyczące waluty depozytów bankowych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wśród badanych osób najczęściej wybieranym depozytem bankowym jest rachunek oszczędnościowy (54,5%) oraz rachunek w banku ROR (47,3%). Konto walutowe wybiera 30,4% ankietowanych, a lokatę terminową 16,1% osób. Jednocześnie 20,5% ankietowanych nie korzysta z zaproponowanych instrumentów

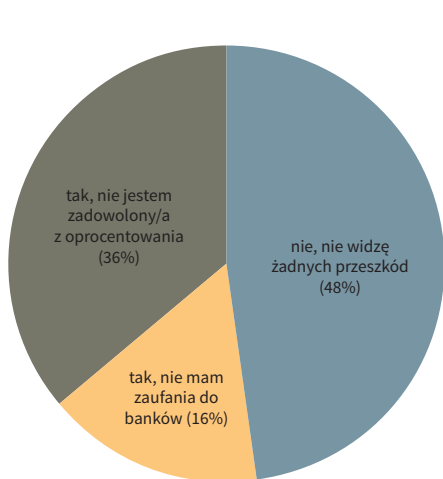
depozytowych, co może wskazywać na to, że są to osoby, które preferują inne sposoby oszczędzania lub nie posiadają oszczędności. Warto też podkreślić, iż to pytanie dla ankietowanych było przygotowane w formie wielokrotnego wyboru, wartości procentowych udziałów nie sumują się do 100%. Popularność wybranych depozytów bankowych wśród ankietowanych przedstawiono na rys. 13.

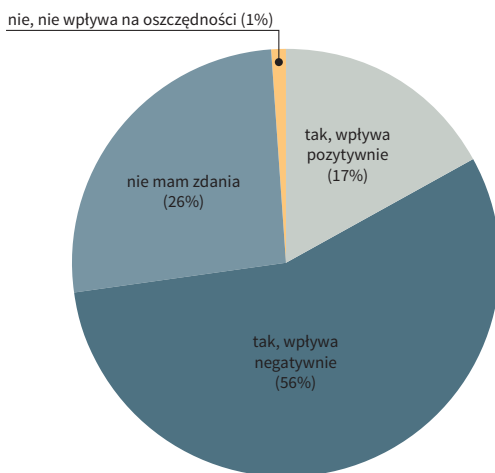
Rys. 13. Popularność wybranych depozytów bankowych wśród ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Na pytanie, czy ankietowany widzi przeszkody w inwestowaniu w depozyty bankowe (rys. 14), prawie połowa odpowiedziała, że nie widzi żadnych przeszkód. Natomiast 36% nie jest zadowolone z obecnego oprocentowania, a 16% nie ma zaufania do banków. Sugerować to może, że pomimo pozytywnego nastawienia do inwestowania w depozyty bankowe wielu respondentów nie jest zadowolonych z obecnej sytuacji na rynku finansowym i wymaga większej przejrzystości oraz lepszych ofert ze strony banków. Dodatkowo, niskie oprocentowanie może skłonić niektórych badanych do szukania alternatywnych form oszczędzania.

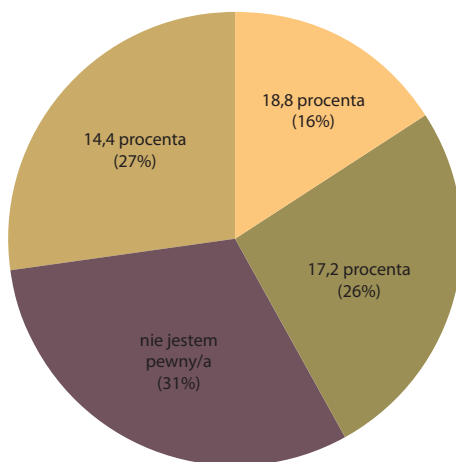
Zgodnie z opinią o wpływie inflacji na oszczędności respondentów (rys. 15), aż 56% respondentów uważa, że inflacja wpływa negatywnie na lokowanie oszczędności w depozyty bankowe, co może oznaczać, że rosnące ceny i koszty życia powodują spadek wartości ich oszczędności, a to zmniejsza ich siłę nabywczą

Rys. 14. Opinia nt. przeszkód w inwestowaniu w depozyty bankowe
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Rys. 15. Opinia o wpływie inflacji na oszczędności respondentów
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Rys. 16. Poziom średniorocznej inflacji w Polsce w 2022 według ankietowanych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

w przyszłości. Z kolei 17% jest zdania, że inflacja wywiera pozytywny wpływ na taką formę oszczędzania. Jest to stosunkowo niewielka grupa, ale może to oznaczać, że niektórzy respondenci uważają, że inflacja może prowadzić do wzrostu stóp procentowych na kontach oszczędnościowych oraz lokatach bankowych, co zwiększy ich dochód. 26% osób nie ma jednoznacznego zdania na ten temat i tylko 1% sądzi, że inflacja w żaden sposób nie wpływa na oszczędzanie poprzez depozyty bankowe. Takie odpowiedzi ankietowanych mogą być konsekwencją braku wiedzy ekonomicznej lub zainteresowania tym tematem.

Ostatnie pytanie miało na celu sprawdzenie wiedzy respondentów na temat średniorocznej inflacji w Polsce w 2022 roku. Wynik „nie jestem pewny/a” był najczęściej wybierany (30,9%), co może wskazywać na brak wiedzy na ten temat lub trudność w szacowaniu wartości inflacji przez ankietowanych. Dodatkowo, niska częstotliwość wyboru pozostałych odpowiedzi może sugerować ograniczone zainteresowanie tematem inflacji wśród badanych osób.

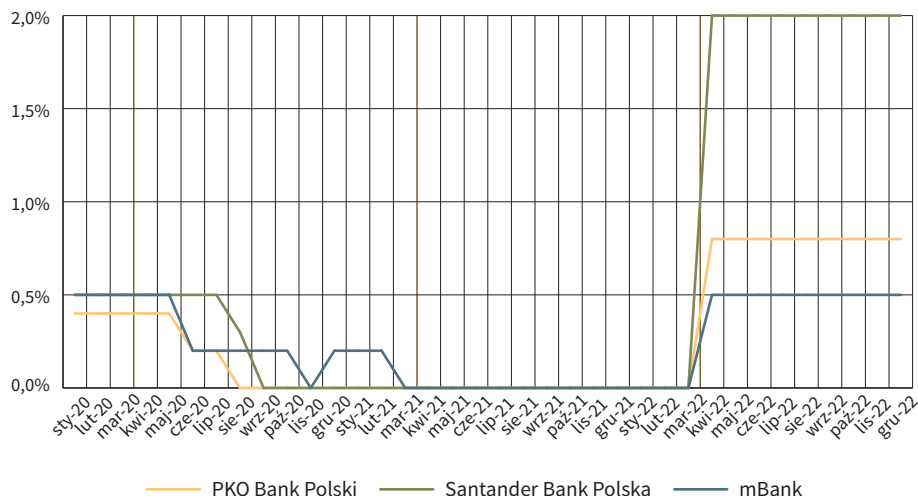
5. Porównanie stóp procentowych depozytów w latach 2020–2022 oraz innych stóp procentowych na rynku w latach 2020–2022

Stopy procentowe depozytów są jednym z czynników wpływających na wybór banku przez klientów. Oprocentowanie zależy od długości okresu, na jaki są one zawierane i kwoty depozytu. Zazwyczaj im dłuższy jest okres depozytu lub im wyższa jest kwota, tym wyższe jest oprocentowanie. Oprocentowanie może się różnić w zależności od banku, może być również zmienne, w zależności od sytuacji rynkowej. Publikacja tabel stóp procentowych pozwala na łatwe porównanie ofert różnych banków i wybór produktu. Dzięki temu klienci mogą dokonywać bardziej świadomych decyzji finansowych i wybierać najlepsze produkty zgodnie z ich potrzebami i preferencjami. Banki oferują różne rodzaje depozytów, w tym na przykład lokaty zwykłe, lokaty strukturyzowane, rachunki oszczędnościowe, depozyty terminowe, a także różnego rodzaju konta oszczędnościowe z różnymi stawkami oprocentowania. Nie mniej bezpieczną i stabilną formą oszczędzania są coraz bardziej popularne obligacje skarbowe. Wysoka inflacja skłania ludzi do szukania bezpiecznych i stabilnych form oszczędzania, a obligacje skarbowe są postrzegane jako zabezpieczenie przed spadkiem wartości pieniądza.

Celem badania jest sprawdzenie zmienności w czasie: depozytów bankowych, obligacji skarbowych oraz inflacji. Analizę stóp procentowych i inflacji przeprowadzono w ujęciu miesięcznym dla lat 2020–2022. Zmiany oferty depozytów w la-

tach 2020–2022 dla klientów detalicznych przedstawiono na przykładzie trzech dużych banków: PKO Bank Polski, mBank i Santander Bank Polska. Analiza zmienności oprocentowania została stworzona w oparciu o tabele stóp procentowych dla osób fizycznych w ramach bankowości detalicznej. Do porównania obligacji Skarbu Państwa wybrano 2-letnie i 5-letnie obligacje skarbowe.

Ważnym założeniem przy porównywaniu ofert banków na depozyty jest ustalenie parametrów porównywalnych dla wszystkich ofert. PKO Bank Polska w ofercie dla klientów prezentuje m.in. Rachunek Oszczędnościowy Plus, Pierwsze Konto Oszczędnościowe, Lokatę terminową na 3, 6, 12 miesięcy, Lokatę terminową dla klientów, którzy ukończyli 60. rok życia, Lokatę na nowe środki, Lokatę mobilną, Rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej w ramach Wyspecjalizowanego Programu Inwestycyjnego Autolokacja III, Lokatę progresywną na 18 miesięcy. W ofercie banku Santander jest m.in.: Konto systematyczne, Konto oszczędnościowe, Konto oszczędnościowe private banking, Lokata na 1, 3, 4 miesiące, e-lokata, lokata mobilna. mBank proponuje klientom m.in.: eKonto oszczędnościowe, Rachunek umożliwiający regularne oszczędzanie w wersji premium i standard, Lokatę 3- i 6-miesięczną, lokatę dla nowych klientów. Ze względu na dużą różnorodność oferowanych produktów, na potrzeby analizy porównane zostały oferty dla klientów indywidualnych dla oszczędności zgromadzonych na koncie oszczędnościowym i lokacie 3-miesięcznej. Przyjęto założenie, że kwota oszczędności to 5000 zł (rys. 17).

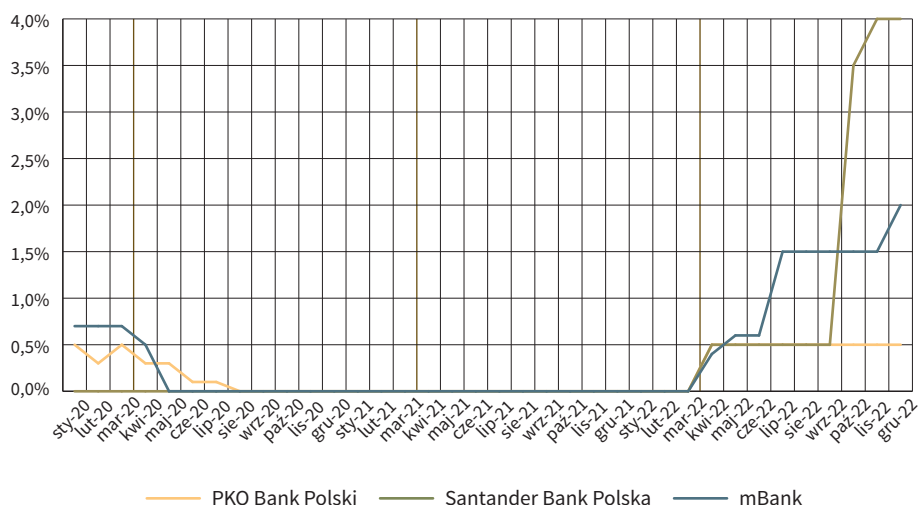

Rys. 17. Oprocentowanie kont oszczędnościowych oferowanych przez Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank w latach 2020–2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych publikowanych przez Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank

Od początku roku 2020 oprocentowanie kont oszczędnościowych było na stabilnym, jednak bardzo niskim poziomie. Do maja 2020 wszystkie trzy banki oferowały klientom oprocentowanie, które nie przekraczało 0,5%. W drugiej połowie 2020 roku wszystkie banki zaczęły stopniowo obniżać swoje oprocentowanie. mBank jako pierwszy, bo już w sierpniu 2020 roku, obniżył oprocentowanie do poziomu 0,01%, miesiąc później uczynił tak Santander Bank Polska. Bank PKO BP jako ostatni zdecydował się na stałą obniżkę i od marca 2021 oprocentowanie wynosiło 0,01%. W okresie rosnącej już inflacji wszystkie badane banki utrzymywały prawie zerowe oprocentowanie do pierwszego kwartału 2022 roku. Zmianę zaobserwowano od kwietnia 2022 roku; banki zareagowały w tym samym czasie i podniosły oprocentowanie, które zostało utrzymane do końca roku 2022. Najwyższą ofertę można było otrzymać w banku Santander, oprocentowanie konta oszczędnościowego wyniosło 2%. mBank i PKO Bank Polski podniosły oprocentowanie, ale oferta nie przekraczała 0,75%.

Niewiele wyższe oprocentowanie zaobserwowano na lokatach 3-miesięcznych. Od początku roku 2020 najwyższą ofertę miał bank PKO Bank Polski: 0,7%, w mBanku te wartości w pierwszym kwartale wahały się pomiędzy 0,5% a 0,3%. Santander Bank Polska w tym samym czasie nie miał w swojej ofercie oprocentowanej lokaty. W maju 2020 roku PKO Bank Polski obniżył oprocentowanie lokaty do 0,01%, w czerwcu mBank obniżył oprocentowanie lokat do 0,10%, i dołączył

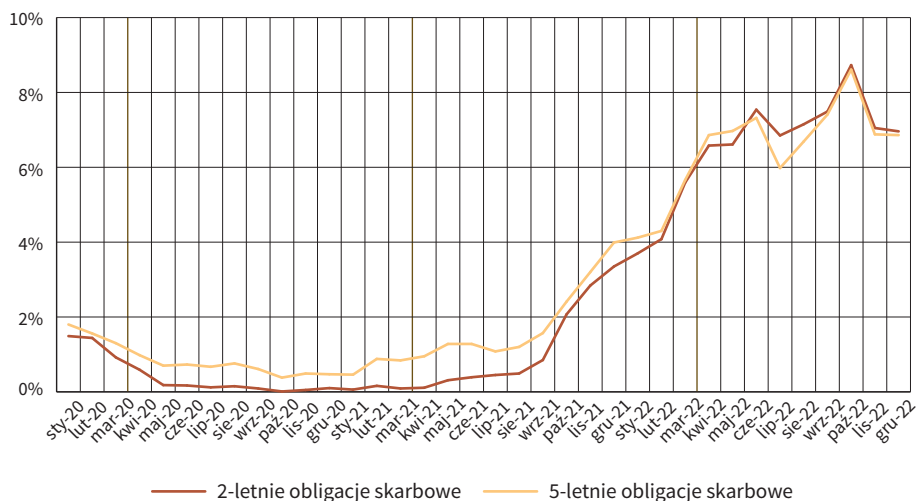

Rys. 18. Oprocentowanie lokat 3-miesięcznych oferowanych przez Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank w latach 2020–2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych publikowanych przez Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank

z ofertą 0,01% do pozostałych banków w sierpniu. Podobnie jak w przypadku oprocentowania kont oszczędnościowych, w kwietniu 2022 roku wszystkie banki zareagowały i podniosły oprocentowanie lokat. Nadal jednak oferowane oprocentowanie było niskie, średnio tylko 0,5%. W lipcu 2022 roku PKO Bank Polski podniósł ofertę do 1,5%, w listopadzie do 2%. Santander Bank Polska zareagował później z ofertą, ale zaproponował zdecydowanie wyższe oprocentowanie niż pozostałe banki: w październiku oferowano 3,5%, a od listopada 2022 roku — 4%. W mBanku oferta nie uległa zmianie do końca roku 2022 (rys. 18).

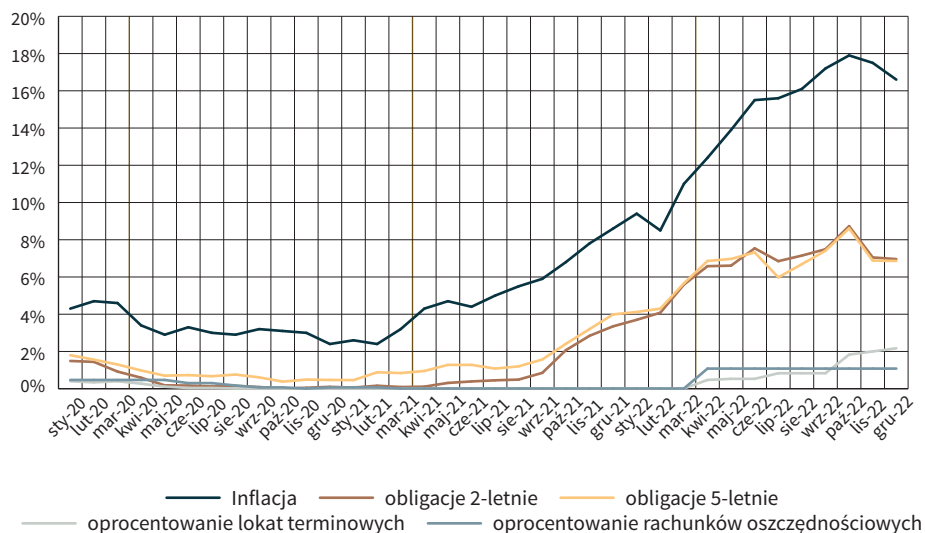
Na podstawie przedstawionych danych (rys. 19) można zauważyć, że rentowność obligacji 5-letnich jest wyższa niż rentowność obligacji 2-letnich. Jest to zgodne z teorią inwestycji — obligacje o dłuższym terminie zapadalności zazwyczaj oferują wyższe oprocentowanie, aby zrekomensować inwestorom dłuższy okres niepewności oraz ryzyka związanego z inflacją i zmianami na rynku finansowym. Od maja 2020 roku do września 2021 rentowność zarówno 5-letnich, jak i 2-letnich obligacji skarbowych wykazywała stabilny, lecz zdecydowanie niski trend. Średnia rentowność obligacji 2-letnich utrzymywała się na poziomie 0,2%, natomiast obligacje 5-letnie oferowały oprocentowanie nieco wyższe, wynoszące około 1%. Jednak to obligacje skarbowe najszybciej reagowały na rosnącą inflację, pierwszy wzrost zanotowano we wrześniu 2021 roku i od tego czasu oprocentowanie regularnie wzrastało. W czwartym kwartale 2021 roku mieliśmy do czynienia z wyraźną dynamiką zmian. Rentowność 2-letnich obligacji wzrosła o dodatkowe 3 p.p.,

Rys. 19. Rentowność 2-letnich i 5-letnich obligacji skarbowych w latach 2020–2022
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych publikowanych przez Citi Handlowy

osiągając na koniec 2021 roku poziom 4%. Podobna zmiana nastąpiła w przypadku obligacji 5-letnich. Średnie oprocentowanie w roku 2022 było wyższe od roku poprzedniego o 5 p.p. w przypadku obligacji 5-letnich i o 6 p.p. w przypadku obligacji 2-letnich.

Analiza tych zmiennych w kontekście rosnącej inflacji ma istotne znaczenie dla oszczędzających. Rys. 20 przedstawia porównanie inflacji z kluczowymi produktami finansowymi, takimi jak oprocentowanie rachunków oszczędnościowych, lokat terminowych oraz rentowność obligacji skarbowych o różnych terminach zapadalności.

Rys. 20. Porównanie stóp procentowych depozytów oferowanych przez Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank i inflacji w Polsce w latach 2020–2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych publikowanych przez NBP, Citi Handlowy, Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank

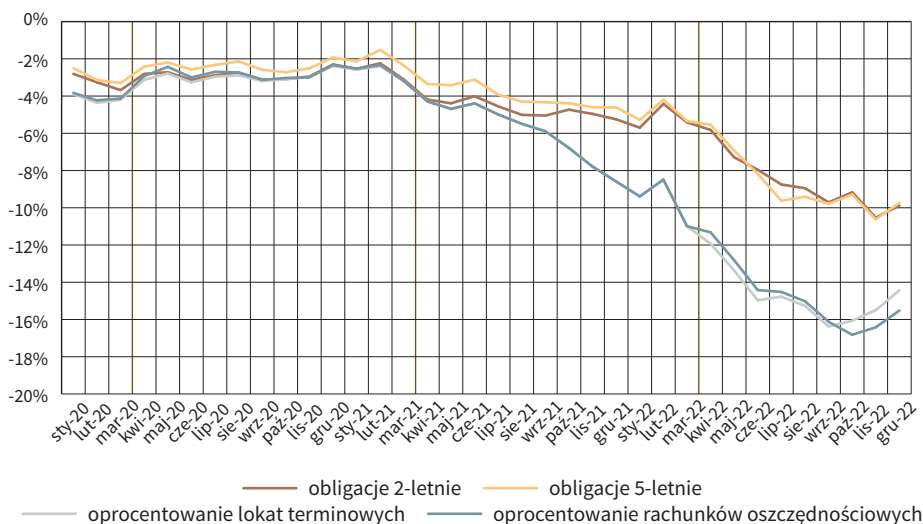
Tabela 3. Współczynniki korelacji Pearsona między stopą inflacji a wybranymi parametrami finansowymi w Polsce w latach 2020–2022

	Współczynnik korelacji Pearsona
Rentowność obligacji 5-letnich	0,98
Rentowność obligacji 2-letnich	0,98
Oprocentowanie rachunków oszczędnościowych	0,80
Oprocentowanie lokat terminowych	0,78

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych publikowanych przez NBP, Citi Handlowy, Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank

Do dalszej analizy wykorzystano współczynnik korelacji liniowej Pearsona, który pozwala w sposób jednoznaczny stwierdzić istnienie korelacji. Współczynnik korelacji Pearsona przyjmuje wartości od -1 do 1 , im bliżej skrajnych wartości, tym korelacja jest silniejsza (Ignatczyk i Chromińska, 2004, s. 170).

W przeprowadzonym badaniu istnieje silna i dodatnia współzależność. Wraz ze wzrostem inflacji nastąpił wzrost stóp procentowych. Największą zależność zauważono pomiędzy inflacją a rentownością obligacji skarbowych ($0,98$). Słabszą korelację wykazano zarówno pomiędzy oprocentowaniem na kontach oszczędnościowych ($0,80$), jak i oprocentowaniem lokat ($0,78$). Na podstawie analizowanych danych zaobserwowano, że wraz ze wzrostem inflacji rosną stopy procentowe, jednak realna stopa zwrotu rozpatrywanych instrumentów pozostaje ujemna (por. rys. 21). Ujemne realne stopy procentowe negatywnie wpływają na oszczędzających. Depozyty bankowe, choć nadal bezpieczne, stają się coraz mniej atrakcyjne. Poddane analizie wybrane obligacje skarbowe również. Odpowiedzią na rosnącą inflację mogą być indeksowane obligacje skarbowe, które są postrzegane jako zabezpieczenie przed spadkiem wartości pieniądza.

Rys. 21. Realne stopy procentowe depozytów oferowane przez Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank w latach 2020–2022
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych publikowanych przez NBP, Citi Handlowy, Santander Bank Polska, PKO Bank Polski i mBank

6. Wnioski

Wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego mają istotne znaczenie dla zrozumienia zachowań i wyborów respondentów w temacie inwestowania za pomocą depozytów bankowych w czasach rosnącej inflacji. Badanie skupiło się głównie na młodszych osobach, zwłaszcza poniżej 25. roku życia, co może wpłynąć na reprezentatywność wyników. Ponadto większość respondentów posiada wykształcenie wyższe, co może wpływać na ich poziom świadomości finansowej i preferencji inwestycyjnych.

Z badania ankietowego można wywnioskować, że aż 85% respondentów posiada lub gromadzi swoje oszczędności. Analiza uzyskanych odpowiedzi pozwala na wyciągnięcie kilku istotnych wniosków. Warto podkreślić, iż oszczędzanie za pomocą depozytów bankowych było najpopularniejszym wariantem odpowiedzi wśród ankietowanych. Mimo że banki oferują najczęściej niską stopę zwrotu w swoich produktach, to jednak klienci w głównej mierze cenią sobie bezpieczeństwo inwestycji, dużą dostępność środków, możliwości wypłaty w każdym momencie oraz znaną i bezpieczną wysokość zysku. Wśród badanych najczęściej wybierane były formy oszczędzania takie jak rachunek oszczędnościowy oraz lokata terminowa. Z ankiety wynika, że 68% ankietowanych wybiera depozyty bankowe jako formę oszczędzania, a około 10% z nich korzysta z więcej niż jednego rodzaju depozytu, przy czym znacząca liczba respondentów preferuje również konta walutowe. Respondenci równolegle korzystają z innych form gromadzenia środków, w tym najbardziej popularne były fundusze inwestycyjne, papiery wartościowe, kupno nieruchomości i oszczędzanie w gotówce. Gotówka to drugi najczęściej wybierany sposób gromadzenia oszczędności przez ankietowanych. Część osób nie ma pełnego zaufania do instytucji bankowych i nie są do końca przekonani do oszczędzania tylko za pomocą depozytów. Głównym powodem zaniepokojenia respondentów jest popularność twierdzenia, że środki pieniężne ulokowane w bankach tracą na wartości, a także obawy przed ryzykiem utraty swoich środków. Może to świadczyć o braku świadomości funkcjonowania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz innych sposobów zabezpieczenia środków na kontach przez banki.

Większość ankietowanych (56%) uważa, że inflacja ma negatywny wpływ na oszczędzanie w formie depozytów bankowych. Pomimo negatywnego nastawienia do inflacji większość ankietowanych (35,5%) nadal preferuje oszczędzanie w złotych, aby zminimalizować wpływ inflacji na wartość ich oszczędności. To sugeruje, że choć ankietowani rozumieją negatywne skutki inflacji, wciąż preferują lokalną walutę ze względu na stabilność oraz brak ryzyka walutowego. Część ankietowanych zgadza się z twierdzeniem, że pieniądze ulokowane w bankach

tracą na wartości w wyniku inflacji. To sugeruje, że istnieje popyt na alternatywne formy inwestowania, które mogą zapewnić większy wzrost kapitału w obliczu inflacji. Jednakże istnieje także grupa osób, która uważa, że inflacja może wywierać pozytywny wpływ na oszczędności.

Oprocentowanie depozytów bankowych wykazuje tendencję do wzrostu wraz ze wzrostem poziomu inflacji, jednakże ten związek jest obserwowany w mniejszym stopniu. Bardzo ważna jest edukacja i doształcanie się w kwestii poszczególnych instrumentów finansowych. Jeżeli zakres wiedzy na temat tego, co obecnie dzieje się na rynku, jest duży, wtedy istnieje możliwość racjonalnego wyboru produktów, które ograniczają straty i podwyższają zysk. Ostatnie niestabilne lata podniosły (wzmocniły) niepewność co do wartości gromadzonych oszczędności gospodarstw domowych. Nawet jeśli ludzie nie do końca są świadomi, ile dokładnie wynosi inflacja w Polsce, odczuwają jej wartość codziennie w sklepach, płacąc rachunki czy korzystając z różnych usług. Każde gospodarstwo domowe po określeniu rozmiarów bieżącej konsumpcji musi zdecydować, w jakich formach będzie gromadziło osiągnane nadwyżki finansowe lub wcześniej zgromadzone oszczędności. Jeśli będzie trzymać pieniądze w gotówce lub zdeponuje je na nieoprocentowanym koncie bankowym, ich wartość spadnie wraz ze wzrostem cen. Analiza inwestycji powinna porównywać wielkość możliwej bieżącej konsumpcji z przyszłymi korzyściami z inwestycji. Należy odwołać się do pojęcia wartości pieniądza w czasie. Suma pieniędzy odłożona dziś nie będzie mieć tej samej wartości np. za rok. Biorąc pod uwagę bieżącą inflację, na podstawie przedstawionych badań nasuwa się wniosek, że aktualnie na rynku nie ma względnie bezpiecznych ofert, które choć w połowie pokryłyby różnicę pieniądza w czasie. Jednak z całą pewnością można stwierdzić, że oszczędzanie do tzw. skarpety się nie opłaca i mimo wszystko warto rozważyć dostępne opcje. Należy uwzględnić takie czynniki jak bezpieczeństwo, czas czy możliwości finansowe.

Bibliografia

- Citi Handlowy. (2021, luty). CitiMonthly. <https://www.citibank.pl/poland/homepage/polish/files2/monthly2102.pdf>
- Citi Handlowy. (2022, luty). CitiMonthly. <https://www.citibank.pl/poland/homepage/polish/files2/monthly2202.pdf>
- Citi Handlowy. (2022, grudzień). CitiMonthly. https://www.citibank.pl/poland/files/monthly_2022_12.pdf
- Citi Handlowy. (2023, marzec). CitiMonthly. <https://www.citibank.pl/poland/homepage/polish/files2/monthly2303.pdf>
- Czarny, B. (2011). *Podstawy ekonomii*. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
- Dach, Z., Szopa, B. (2024). *Podstawy makroekonomii*. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne.

- Federacja Konsumentów, Fundacja Rozwoju Rynku Finansowego. (2020). *Finanse Polaków w czasie COVID-19. Jak pandemia wpłynęła na portfele i zwyczaje finansowe Polaków?*. <https://zpp.net.pl/wp-content/uploads/2020/11/Raport-Finanse-Polak%C3%B3w-w-czasie-COVID-19.pdf>
- Główny Urząd Statystyczny (GUS). (2023). *Miesięczne wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych od 1982 roku*. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-pot-inflacja/miesieczne-wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-od-1982-roku/>
- Ignatczyk, W., Chromińska, M. (2004). *Statystyka. Teoria i zastosowanie*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.
- Kujda, M. (1997). *Makroekonomia*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania.
- MBank. (2023). *Archiwum oprocentowania produktów z oferty indywidualnej*. <https://www.mbank.pl/pomoc/oprocentowanie/oferta-indywidualna/>
- Narodowy Bank Polski (NBP). (2020, lipiec). *Raport o inflacji – lipiec 2020*. https://www.nbp.pl/polityka_pieniezna/dokumenty/raport_o_inflacji/raport_lipiec_2020.pdf
- Narodowy Bank Polski (NBP). (2020, listopad). *Raport o inflacji – listopad 2020*. https://www.nbp.pl/polityka_pieniezna/dokumenty/raport_o_inflacji/raport_listopad_2020.pdf
- Narodowy Bank Polski (NBP). (2021, lipiec). *Raport o inflacji – lipiec 2021*. https://www.nbp.pl/polityka_pieniezna/dokumenty/raport_o_inflacji/raport_lipiec_2021.pdf
- Narodowy Bank Polski (NBP). (2021, listopad). *Raport o inflacji – listopad 2021*. https://www.nbp.pl/polityka_pieniezna/dokumenty/raport_o_inflacji/raport_listopad_2021.pdf
- Narodowy Bank Polski (NBP). (2022, listopad). *Raport o inflacji – listopad 2022*. https://www.nbp.pl/polityka_pieniezna/dokumenty/raport_o_inflacji/raport_listopad_2022.pdf
- Narodowy Bank Polski (NBP). (2022). *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2021 r.* <https://nbp.pl/wp-content/uploads/2022/11/rozwoj2021-1.pdf>
- Narodowy Bank Polski (NBP). (2023). *Archiwum podstawowych stóp procentowych NBP od 1998*. <https://nbp.pl/podstawowe-stopy-procentowe-archiwum/>
- PKO Bank Polski. (2023). *Archiwum oprocentowania środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych i od kredytów udzielanych przez PKO Bank Polski*. <https://www.pkobp.pl/oprocentowanie/archiwum-oprocentowania-srodkow-pienieznych-gromadzonych-na-rachunkach-bankowych-i-od-kredytow-udzielanych-przez-pko-bank-polski/archiwum-oprocentowania-za-uslugi-oferowane-klientom-ryнку-detalicznego-osobom-fizycznym-oraz-malym-i-srednim-przedsiębiorstwom-2/>
- Santander Bank Polska S.A. (2023). *Szczegółowe informacje o oprocentowaniu kont i lokat*. <https://www.santander.pl/przydatne-informacje/oprocentowanie#informacje>

The Relationship between Inflation and Bank Deposit Interest Rates and the Savings Preferences of Poles in the Years 2020–2022

Abstract. Inflation is the rate of increase in prices over a given period, it is a key economic indicator that directly impacts the daily lives of citizens. The consequence of this process is a decrease in the purchasing power of the national currency. Consequently, savers have less and less money, and placing savings in savings accounts becomes unprofitable because the changes between the rising cost of credit and the interest rates on deposits are disproportionate. This article aims to attempt to explain the relationship between the inflation rate and the value of savings, as well as the preferences for savings forms among Poles in the period 2020–2022.

Keywords: inflation, interest, savings, bank, bank deposit, interest rates

